

Poročilo o delu Medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi v letu 2010

Ljubljana, april 2011

Vsebina:

Povzetek	3
Uvod	4
I. Zakonodajni okvir	5
II. Preprečevanje	6
Osveščanje širše javnosti	6
Osveščanje ciljne populacije	7
Osveščanje strokovne javnosti – izobraževanje	7
Krepitev nadzorstvenih mehanizmov pri izdaji delovnih dovoljenj	8
III. Pregon kaznivih dejanj	11
Dejavnosti Policije	11
Dejavnosti državnega tožilstva	11
IV. Pomoč in zaščita za žrtev	13
Projekt Oskrba žrtev trgovine z ljudmi	13
Projekt PATS	15
Reintegracija žrtev trgovine z ljudmi	16
V. Sodelovanje v regionalnih in mednarodnih organizacijah	17
Regionalna ministrska konferenca "Brdo proces"	17
Druge mednarodne dejavnosti	17
VI. Področja, povezana s problematiko trgovine z ljudmi	19
Prepovedano prehajanje meje ali ozemlja druge države	19
Otroška internetna pornografija in problematika, povezana s trgovino z otroki	19
Skrbnišтво za otroke brez spremstva	19
Zaključek	21

Povzetek

Leto 2010 je Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi (v nadaljevanju MDS) zaznamovala s **preventivnimi aktivnostmi osveščanja širše, strokovne in ciljne javnosti** o prepletenosti trgovine z ljudmi **s pojavno obliko izkoriščanja**. Trend slednjega je, predvsem v nekaterih gospodarskih panogah v porastu. Javni uslužbenci (Policija, Državna tožilstva, Upravne enote, slovenska diplomatsko konzularna predstavništva, pedagoški kadri,...), ki se pri svojem delu lahko soočijo s problematiko trgovine z ljudmi so bili o tej temi ustrezno podučeni. V minulemu letu velja posebej izpostaviti **pridružitve Inšpektorata RS za delo v aktivnosti MDS** in s tem prvi konkretni korak pri soočanju s problemom trgovine z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja. V tem smislu velja omeniti tudi **trend upadanja izdaje delovnih dovoljenj za tujce**, ki je eden izmed kazalcev, ki ga MDS redno spremlja.

Ker pa so pasti trgovine z ljudmi nepredvidljive in večinoma prežijo predvsem na mlade, so bili s finančno podporo Vlade RS **izvedeni programi osveščanja osnovnošolcev in dijakov**. Tu so svojo izvedbeno vlogo odigrale nevladne organizacije, ki so prav tako sestavni del MDS.

Število kaznivih dejanj s področja trgovine z ljudmi je tako kot minula leta relativno nizko. Policija je obravnavala **3 k.d. trgovine z ljudmi** in **11 k.d. zlorabe prostitucije**. Vendar je leto 2010 zaznamovano s kar **10 obsodbami**, kot odraz zaključenih postopkov iz minulih let. Tako so bile izrečene 2 obsodilni sodbi za k.d. trgovine z ljudmi, 2 za k.d. spravljanje v suženjsko razmerje in 6 za k.d. zloraba prostitucije. Na ta način so bili **odpravljeni očitki iz preteklih let**, predvsem zunanjih opazovalcev, o pomanjkanju števila obsodb in nezaključenih zadevah.

V letu 2010 je bilo obravnavanih **33 oseb** – oškodovancev ali oškodovank, ki so bile v različnih postopkih s policijo ali nevladnimi organizacijami prepoznane kot potencialne žrtve trgovine z ljudmi oziroma so bile kot žrtve deležne ene izmed oblik pomoči. V ta namen je Vlada RS preko javnega razpisa zagotovila nekaj manj kot 100.000 evrov sredstev. Izpostaviti velja primer tuje državljanke nastanjene v varnem prostoru, kateri je bilo izdano dovoljenje za začasno prebivanje, kot možnost in pogoj njenega **pričanja v kazenskih postopkih**. Tako je bil to **prvi primer tovrstnega sodelovanja**, ki ga omogoča 39. čl. ZoT.

Ker pa je trgovina z ljudmi problem tudi naše regije predvsem regije, ki gravitira na območje JVE, so bile aktivnosti na tem področju usmerjene tudi v **projekte širšega regionalnega pomena**. Tako sta bili v letu 2010 nastavljeni dve pobudi, ki bosta omogočali intenzivnejše sodelovanje držav regije JVE **pri preiskovanju in pregonu kaznivih dejanj trgovine z ljudmi**. Pobudi, katerih nosilci so slovenski eksperti, sta bili podprti s strani notranjih ministrov držav JVE, njuna izvedba pa je osredotočena na naslednji dve leti.

Pojav trgovine z ljudmi je v veliki meri prepleten z drugimi pojavnimi oblikami kršenja temeljnih človekovih pravic in se že zadnjih nekaj let v okviru tega poročila posebej povzema problematiko s področja nelegalnih migracij, trgovine z otroci in otroške internetne pornografije ter tudi problematiko otrok brez spremstva v postopkih pridobitve mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji. Slednjim je bila posvečena posebna pozornost predvsem morebitnemu pojavu trgovine z ljudmi. V okviru te problematike velja izpostaviti trend večjega števila otrok, ki so prihajali iz Afganistana. V letu 2010 jih je bilo 22.

Uvod

V skladu s sklepom Vlade Republike Slovenije št. 240-05/2003-1 z dne 18. decembra 2003 je Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi (v nadaljnjem besedilu: MDS) pripravila poročilo o delu za leto 2010.

Člani MDS so predstavniki Ministrstva za zunanje zadeve, Ministrstva za pravosodje, Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstva za šolstvo in šport, Ministrstva za zdravje, Urada Vlade RS za enake možnosti, Urada Vlade RS za komuniciranje, Ministrstva za notranje zadeve – Policije, Vrhovnega državnega tožilstva RS, Strokovne službe Državnega zbora RS, nevladnih organizacij Društva Ključ, Slovenske filantropije in Društva novinarjev Slovenije ter humanitarne organizacije Slovenske Karitas.

Nacionalni koordinator je v letu 2010 sklical pet sestankov MDS (10. marca, 7. maja, 7. julija, 8. oktobra in 9. decembra) in tri sestanke ožje sestave strokovnjakov za reševanje konkretnih operativnih primerov. Sklicevanje ožjih sestav strokovnjakov za posamezna področja problematike trgovine z ljudmi se je izkazalo za učinkovito predvsem, ko gre za nujno reševanje konkretnih primerov in s tem v zvezi hitro ukrepanje. Sklepi iz zapisnikov sestankov so usmerjali delo različnih resorjev na tem področju in so bili članom MDS razdeljeni po vsakokratnem sestanku.

Glede na ugotovljeno dejstvo, da trgovina z ljudmi zahteva celovit pristop tako na področju preventive, pregona storilcev kaznivih dejanj in pomoči žrtvam, je vsebina vseh naštetih področij opredeljena v Akcijskem načrtu za obdobje 2010 – 2011, ki ga je potrdila Vlada RS v januarju 2010 (sklep št.: 23100-4/2009/3 z dne 7.1.2010). V tem smislu je tudi poročilo o delu MDS pripravljeno tako, da odraža izvedbo načrtovanih aktivnosti po vsebinskih poglavjih.

Seveda so poleg nalog, opredeljenih v akcijskem načrtu, potekale tudi številne podporne in usklajevalne aktivnosti, potrebne za celovit pristop k problematiki. V to so najpogosteje vštete priprave odgovorov in prispevkov s področja trgovine z ljudmi oziroma povezanih tematik na zahtevo različnih mednarodnih organizacij ter druge aktivnosti potrebne za opozarjanje na problem trgovine z ljudmi na drugih forumih.

V poročilu za leto 2010 je MDS pristopila tudi k novemu načinu statističnega spremljanja primerov trgovine z ljudmi tako, kot jih opredeljuje nadzorstveni mehanizem GRETA, Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi. Na ta način bo v bodoče sistem evidentiranja primerov trgovine z ljudmi prilagojen navedenim zahtevam.

I. Zakonodajni okvir

Državni zbor oziroma njegova pristojna odbora sta obravnavala *Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga okvirnega sklepa Sveta o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter varstvu žrtev, ki razveljavlja Okvirni sklep 2002/629/PNZ*. Predložila ga je Vlada RS na podlagi Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije.

Direktiva je del celostnega ukrepanja proti trgovini z ljudmi, ki obsega tudi ukrepe, ki vključujejo tretje države v smeri globalnega ukrepanja EU proti trgovini z ljudmi. Tako predvideva izvedbo aktivnosti v državah od koder žrtve izvirajo, z namenom, da bi izboljšali ozaveščenost, zmanjšali ranljivost, zagotovili podporo in pomoč žrtvam ter podprli te države pri oblikovanju ustrezne zakonodaje na področju boja proti trgovini z ljudmi. Direktiva prav tako upošteva posebnost trgovine z ljudmi, vezano na spol, saj se z ženskami in moškimi pogosto trguje za različne namene. Spodbuja intenzivnejše čezmejno sodelovanje med organi kazenskega pregona, okrepljeno vključevanje Europol in Eurojusta ter vzpostavljanje skupnih preiskovalnih enot (JIT). Z direktivo je sprejet integriran in celosten, na človekovih pravicah temelječ pristop, upoštevajoč direktive s področja nezakonitega priseljevanja (2004/81/ES in 2009/52/ES). V bistvu je glavni cilj direktive odločnejše preprečevanje in pregon kaznivih dejanj ter varstvo pravic žrtev. Ob tem pa se upošteva razumevanje različnih oblik trgovine z ljudmi z namenom, da se za vsako izmed teh zagotovi najbolj učinkovite ukrepe. V direktivi se pojem trgovine z ljudmi pojmuje širše in vključuje dodatne oblike izkoriščanja kot recimo prosjačenje, izkoriščanje kriminalnih dejavnosti (žeparstvo, kraje v trgovinah, razpečevanje prepovedanih drog ipd), odstranitev organov z namenom trgovanja ter druge oblike vedenja, kot nezakonita posvojitve otrok ali prisilna poroka.

MDS se je z direktivo seznanila in ocenjuje, da dokument zajema novonastale trende na področju trgovine z ljudmi in je v evropskem prostoru potreben.

Na zakonodajnem področju velja omeniti še vedno pomanjkljivo urejeno področje zdravstvene pomoči žrtvam, ko te pridejo v oskrbo nevladnim in humanitarnim organizacijam in so brez zdravstvenega zavarovanja. Zagotovljena je sicer "nujna medicinska pomoč" in s tem je tudi izpolnjen pogoj iz mednarodno obvezujočih dokumentov, vendar je to zgolj minimalen standard, ki v večini primerov ne zagotovi dejanske zdravstvene oskrbe žrtev trgovine z ljudmi. V akcijskem načrtu 2010 – 2011 si je MDS zadala nalogo, da bo proučila kako sistemsko urediti to vprašanje. Ker v letu 2010 to ni bilo realizirano bo potrebno to nadoknaditi v tekočem letu 2011.

II. Preprečevanje

Preventiva je ena pomembnejših dejavnosti v boju proti trgovini z ljudmi v Republiki Sloveniji, ki zajema predvsem osveščanje širše javnosti ter s tem povezano zmanjševanje povpraševanja po storitvah za katere se lahko sklepa, da so njih ponudniki ali izdelovalci osebe – žrtve trgovanja. Preventiva zajema tudi izobraževanje in usposabljanje strokovnjakov za boj proti trgovini z ljudmi, in kar je posebej pomembno, preventivne aktivnosti so osredotočene na osveščanje ciljnih skupin kot možnih žrtev trgovanja.

Med preventivo uvrščamo tudi raziskovalne dejavnosti; spremljanje pojavnih oblik trgovanja z ljudmi in ne nazadnje krepitev nadzorstvenih mehanizmov, bodisi organov preiskave in pregona bodisi drugih institucij, katerih delo posega na področje boja proti trgovini z ljudmi.

Osveščanje širše javnosti

Aktivnosti osveščanja širše javnosti na področju boja proti trgovini z ljudmi je v glavnem koordiniral Urad Vlade RS za komuniciranje (UKOM). S tem v zvezi so bile izvedene vse naloge, opredeljene v Akcijskem načrtu MDS, ki so povzete v nadaljevanju.

- **18. oktober – Evropski dan boja proti trgovini z ljudmi**

UKOM je financiral in koordiniral organizacijo posveta »Delovno izkoriščanje, prisilno delo in morebitna prepletenost s pojavom trgovine z ljudmi«, ki je 22. oktobra 2010 potekal v Centru Evropa. Na posvetu, ki je bil organiziran ob evropskem dnevu boja proti trgovini z ljudmi, so sodelovali: Jasmina Rakita, Inšpektorat RS za delo, Savica Pureber, Vrhovno državno tožilstvo, Franci Zlatar, Slovenska filantropija, Stojan Belšak, Generalna policijska uprava, Peter Pavlin, Ministrstvo za pravosodje, Jurij Popov, Društvo novinarjev in Sandi Čurin, nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi. Na posvetu je bilo prisotnih 50 udeležencev, prenos dogodka je bilo možno v živo spremljati preko spletne strani.

- **Splet**

Na vstopni strani MNZ in Policije je bil vzpostavljen dostop do anonimne E-prijave za področje trgovine z ljudmi.

UKOM je tudi v letu 2010 skrbel za aktualiziranje vsebine spletnega mesta, kjer je predstavljena problematika boja proti trgovini z ljudmi v slovenskem in angleškem jeziku. Na spletnem mestu http://www.vlada.si/delo_vlade/projekti/boj_trgovina_z_ljudmi/ so dostopne informacije o aktivnostih MDS, objavljeni so temeljni dokumenti, ki jih le-ta pripravlja, mednarodni dokumenti s tega področja, raziskave in študije, preko strani je možno oddati anonimno e-prijavo in se povezati z nevladnimi organizacijami, ki zagotavljajo pomoč žrtvam. Statistika kaže, da je v 2010 slovensko različico strani obiskalo **6.776**, angleško pa **614** obiskovalcev.

Zagotovljeno je bilo tudi oglaševanje na spletni strani www.najdi.si. V oglasu se izmenoma prikazujejo logotip »Ukrepajmo proti trgovanju z ljudmi« ter logotipi in kontaktne številke organizacij, ki nudijo pomoč žrtvam. T. i. kontekstualno oglaševanje je povezano z rezultati iskanj na ključne besede (spolnost, prostitucija, trgovina z ljudmi itd), preko oglasa pa je vzpostavljena povezava na spletno stran MDS. Celotno število prikazov je znašalo preko **82.000**. V dneh med 18. in 22. oktobrom je bil oglas **300.000-krat** prikazan tudi na vstopni strani najdi.si.

- **Mediji**

Po dostopnih podatkih so slovenski mediji objavili več kot 50 prispevkov na temo trgovine z ljudmi. V prispevkih je opazen premik pri vsebini obravnave – mediji so pozornost s področja prostitucije preusmerili na položaj tujih delavcev, zlasti v gradbeništvu. Približno polovica vseh prispevkov namreč obravnava grobo izkoriščanje delavcev ter slabe bivalne pogoje, pri čemer njihov položaj opisujejo z novodobnim suženjstvom. Mediji so nadalje pozornost namenili tudi aktivnostim MDS in nevladnih organizacij ter postopkom odkrivanja in pregona kaznivih dejanj, povezanih s trgovino z ljudmi. Povečano število prispevkov v medijih se v glavnem navezuje na dogodke kot so na primer tiskovna konferenca ob objavi letnega poročila MDS ali pa zaznava posameznih primerov trgovine z ljudmi. Tudi ostali pomembni akterji so preko medijev obveščala javnost o svojih aktivnostih.

Problematika trgovine z ljudmi se je prav tako intenzivno pojavljala v medijih v času aktivističnih dni proti nasilju nad ženskami od 25.novembra do 10.decembra, kjer je problematiko trgovine z ljudmi izpostavljalo društvo Ključ; poleg tega je v novembru Karitas predstavljal program Oskrba žrtev trgovine z ljudmi

Osveščanje ciljne populacije

Na podlagi javnega razpisa za sofinanciranje informativno-komunikacijskih in izobraževalnih dejavnosti nevladnih organizacij o evropskih zadevah v letu 2010 je UKOM sofinanciral dva projekta, namenjena osveščanju mladih: projekt Vijolica – Kako se izogniti pastem trgovine z ljudmi in projekt **Mladi v boju proti trgovini z ljudmi**. UKOM je projekta, ki jih je izvedlo Društvo Ključ - center za boj proti trgovini z ljudmi, sofinanciral v skupni višini 10.000 EUR.

Program **Vijolica** v izvedbi društva Ključ je sofinancirala Mestna občina Ljubljana. V osnovnih in srednjih šolah je bil izveden za skupno 1.794 otrok in mladostnikov. V program je bilo vključenih tudi 300 staršev otrok. Program **CAP** – proti zlorabi otrok, pa je bil v celoti finančno podprt iz profitne dejavnosti društva Ključ. V program je bilo vključenih cca 300 otrok iz območja cele države in sicer starostne skupine 10-ih let.

Slovenska Karitas je pripravila **informativno-preventivno gradivo** za osveščanje mladih in osebja, ki dela z mladimi, o nevarnostih in pasteh trgovine z ljudmi. Zloženska opozarja na najverjetnejše vstopne točke mladih v začaran krog trgovine z ljudmi, seznanja s posledicami in informira o možni pomoči ob zaznavi trgovine z ljudmi. Oblikovana je tako, da nagovarja mlade. Prirejena je miselnosti »računalniške, virtualne generacije«. Zloženska je izšla v okviru projekta "Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – krizna namestitve" v nakladi 25.000 izvodov, s sofinanciranjem Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Zloženska je bila poslana 478 osnovnim šolam, 160 srednjim šolam, 24 dijaškim domovom, 62 centrom za socialno delo, 59 uradom za delo, 62 mladinskim centrom, 21 kriznim centrom, varnim hišam in materinskim domovom, 20 mladinskim domovom, vzgojnim zavodom ter stanovanjskim skupinam za otroke in mladostnike, 5000 sodelavcem v mreži Karitas ter 99 organizacijam in interesnim združenjem, ki delajo z mladimi. Odziv organizacij, ki delajo z mladimi je bil zelo dober. Želijo si več zloženk in tudi drugih pripomočkov za izpeljavo delavnic o osveščanju na temo trgovine z ljudmi. Ob izidu zloženske so prenovili tudi vsebine na spletni strani Karitas www.karitas.si, povezane s trgovino z ljudmi. Spletna stran tako ponuja mladim konkretne preventivne ukrepe v primeru rizičnih vedenj.

Na Fakulteti za varnostne vede, Univerze v Mariboru je bila študentom drugega in tretjega letnika predstavljena problematika trgovine z ljudmi. Predavanja je kot gostujoči predavatelj izvajal nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi.

Program PATS se izvaja v obliki informativnih, preventivnih razgovorov s prosilci/prosilkami za azil v azilnem domu Ministrstva za notranje zadeve. V letu 2010 je bilo po PATS izvedenih 10 informativnih preventivnih razgovorov (več o projektu PATS v poglavju IV. Pomoč in zaščita žrtev trgovine z ljudmi).

Osveščanje in izobraževanje strokovne javnosti

Po letnem načrtu usposabljanja in izobraževanja v Policiji je bilo od 18. do 19. maja v policijskem vadbemem centru Gotenica izvedeno tridnevno skupno usposabljanje predstavnikov policije, tožilstva in nevladnih organizacij Slovenske Karitas in društva Ključ. Poudarek seminarja je bil na definiciji elementa izkoriščanja v procesu trgovine z ljudmi. Prvi dan usposabljanja je bil namenjen predstavitvam posameznih primerov iz prakse s poudarkom na identifikaciji težav, s katerimi so se soočali kriminalisti v času preiskav, državni tožilci v drugih fazah kazenskega pregona in nevladne organizacije pri oskrbi žrtev. Drugi dan usposabljanja je bil namenjen predvsem prenosu dobrih praks prepoznanih v tujini, s ciljem večje osveščenosti udeležencev usposabljanja za nove pojavne oblike trgovine z ljudmi ter rešitvami, ki so jih razvile druge države. Usposabljanje je potekalo na teoretični ravni in je obsegalo predstavitev primerov s strani kriminalistov in tožilcev. O primerih se je razpravljalo, posebej pa sta bili izpostavljeni dve pereči področji izkoriščanja; izkoriščanje dela ter trgovina z otroki. Zaključki usposabljanja so pozitivno vplivali na nadaljnje preiskave Kriminalistične policije, kakor tudi primerne oskrbe žrtev trgovine z ljudmi.

Nacionalni koordinator in predstavnik Policije sta maja 2010 izvedla predavanje na rednem letnem posvetu Upravnih enot na temo vloga uslužbencev UE v postopkih urejanja statusa žrtvam trgovine z ljudmi.

Prav tako je nacionalni koordinator izvedel predavanje na rednem letnem posvetu Inšpektorata RS za delo na temo prepletenosti pojava trgovine z ljudmi z delovnim izkoriščanjem. Posvet je potekal v Mariboru, decembra 2010, udeležili pa so se ga vsi delovni inšpektorji v Sloveniji.

Osveščanje in nadaljnje seznanjanje diplomatov na diplomatsko-konzularnih predstavništvih Republike Slovenije o potencialnih možnostih trgovine z ljudmi, katere je potrebno prepoznati v postopkih, ki jih imajo s tujimi državljani pri izdaji vizumov, je bilo v letu 2010 vključeno v vsebine skupinskih priprav diplomatov pred odhodom na službovanje v tujino. Brošure Društva Ključ »Pasti trgovine z ljudmi – lahko se ujameš tudi ti!« v slovenskem in angleškem jeziku so bile poslane na večino diplomatsko-konzularnih predstavništev Republike Slovenije v tujini.

V februarju 2010 je Zavod RS za šolstvo izvedel seminar za učitelje z naslovom Droge in nasilje – ukrepanje in preprečevanje. Na seminarju se je poseben poudarek namenilo problematiki trgovine z ljudmi, predavanje pa je izvedel nacionalni koordinator. Seminar je bil namenjen učiteljem v osnovnih in srednjih šolah, svetovalnim delavcem ter vzgojiteljem v dijaških domovih. S tovrstnim usposabljanjem se motivira učitelje za vključevanje vsebin povezanih s trgovino z ljudmi v šolsko delo.

V okviru programa Prepoznavanje in preprečevanje nasilja, ki ga financira Ministrstvo za šolstvo je društvo Ključ izvedlo predavanja o trgovini z ljudmi zaposlenim na osnovnih in srednjih šolah po celi Sloveniji in sicer na 14 šolah. Eno predavanje je zajemalo od 4 – 8 pedagoških ur. V ciklus je bilo zajetih cca 450 pedagoških delavcev.

Na dnevih varstvoslovja, ki so potekali junija 2010 na Fakulteti za varnostne vede v Ljubljani, je nacionalni koordinator predstavil zainteresirani javnosti tematiko delovnega izkoriščanja v povezavi s trgovino z ljudmi.

Slovenska Karitas je v letu 2010 usposabljala svoje člane na področju prepoznavanja žrtev ter post-travmatske stresne motnje. S tem so nadgradili znanja o delu z žrtvami trgovine z ljudmi-odvisniki. Izkušnje iz preteklosti z namestitvijo žrtve trgovanja – odvisnice od drog so bile tako tudi teoretično predelane skozi tovrstno strokovno usposabljanje. Primer je pokazal na trend (večanje števila žrtev, ki so tudi odvisniki) na katerega Slovenska Karitas že dlje časa opozarja.

Junija 2010 je Slovenska Karitas organizirala interno izobraževanje pod vodstvom socialne delavke s področja skrbstva za otrokove pravice, postavljanje skrbništva, vlogo in pristojnosti centrov za socialno delo ter vlogo nevladnih organizacij. Udeleženci so tako lažje opredelili najbolj pereča področja pri pomoči otrokom-žrtvam trgovine z ljudmi. Izobraževanje se je nadaljevalo s srečanjem prevajalcev in tolmačev ter strokovnega tima. Poudarek je bil na problematiki trgovine z ljudmi, delu z žrtvami, varovanju identitete žrtve itd.

Oktobra 2010 je v Podljubelju potekal mednarodni seminar Slovenske Karitas na temo Trgovina z otroki. Zaradi izkazane potrebe po tovrstnem seminarju je organizator seminarja želel udeležence podrobneje seznaniti s tem, kako se tega perečega problema lotevajo v tujini in kaj lahko nevladne in humanitarne organizacije na tem področju naredijo v Sloveniji. Seminarja so se udeležili predvsem prostovoljci Karitas, ki so pri svojem poklicnem udejstvovanju veliko v stiku z mladimi in ostalimi rizičnimi skupinami (šolska svetovalna služba, psihologi, socialni delavci, učitelji, terapevti) ter predstavnika Jezuitske službe za begunce v Sloveniji, predstavniki nekaterih javnih ustanov-centrov za socialno delo idr.

Krepitev nadzorstvenih mehanizmov pri izdaji delovnih dovoljenj

Na pobudo nacionalnega koordinatorja se je v letu 2010 v MDS vključil Inšpektorat RS za delo ter v delovno skupino imenoval svojo predstavnico.

Sicer pa je bili tudi za leto 2010 pripravljen pregled nad izdajo delovnih dovoljenj in izvedeni ukrepi pri izdaji le-teh za tako imenovano rizično skupino poklicev (barske plesalke, gradbeni in sezonski delavci).

Državljan tretjih držav se v Sloveniji zaposlujejo v skladu z Zakonom o zaposlovanju in delu tujcev ter v skladu s podzakonskimi predpisi, sprejetimi na njegovi podlagi. Vlada Republike Slovenije vsako leto sprejme tudi Uredbo o določitvi kvote delovnih dovoljenj, s katero se omejuje število tujcev na trgu dela.

Tujci, za katere se uporabljajo določbe tega zakona, se lahko zaposlijo ali delajo v Sloveniji pod pogojem, da imajo delovno dovoljenje in da je zavezanec za prijavo dela prijavil delo tujca. Delovno dovoljenje je dokument, na podlagi katerega lahko domači ali tuj delodajalec sklene pogodbo o zaposlitvi ali pogodbo o delu oziroma opravlja drugo delo s tujcem. Izda se kot osebno delovno dovoljenje, dovoljenje za zaposlitev ali dovoljenje za delo.

Za leto 2010 je skupna kvota znašala 12.000 delovnih dovoljenj (v nadaljnjem besedilu: kvota) – v primerjavi z letom 2009 je bila za 50% delovnih dovoljenj manjša. Konec leta 2009 je bila kvota izkoriščena v višini 10.152 delovnih dovoljenj, ali 42,3 odstotno..

Od skupne kvote v višini 12.000 delovnih dovoljenj, je bilo 500 delovnih dovoljenj za sezonska dela. Z uredbo o omejitvah in prepovedih zaposlovanja in dela tujcev, ki je stopila v veljavo 20. februarja 2010 je bila prepovedana izdaja delovnih dovoljenj za vsa sezonska dela. Tako je bilo v letu 2010, od skupno 500 dovoljenj za sezonska dela izkoriščenih le 171 delovnih dovoljenj, od tega 96 za gradbeništvo in 75 za kmetijstvo in gozdarstvo. Do 20.2.2010, oziroma do uveljavitve vladine uredbe o omejitvah in prepovedih za leto 2010, ni bilo izdano nobeno dovoljenje za sezonsko delo v gostinstvu in turizmu.

V nadaljevanju podajamo podatke Zavoda za zaposlovanje RS o številu vseh izdanih delovnih dovoljenj za sezonska dela v letih 2008, 2009 in 2010.

Tabela 1: Izdana delovna dovoljenja v letu 2010 za sezonska dela

	2008	2009	2010
Gradbeništvo	9.332	1.615	74
Kmet. in gozd.	1.416	1.255	75
Gost. in turizem	152	77	0
Skupaj	10.900	2.947	149

Tudi v letu 2010 se je z Uredbo o omejitvah in prepovedih zaposlovanja in dela tujcev omejila možnost zaposlitve v zvezi s **poklici iz zabavnega in umetniškega programa** v nočnih lokalih za tujce/tujke s prebivališčem na območju držav, ki za vstop v Republiko Slovenijo ne potrebujejo vizuma, in za tujce/tujke s prebivališčem na območju držav, ki imajo z Evropsko unijo sklenjen sporazum o vizumskih olajšavah. Poleg tega je zaradi lažjega nadzora omejila izvajanje programa le na eno lokacijo, ki jo delodajalec določi v vlogi za izdajo dovoljenja za zaposlitev. Zaradi navedenih omejitev je število izdanih delovnih dovoljenj za te poklice upadlo (v letu 2009 je bilo izdanih 678 dovoljenj za plesalke, **v letu 2010 pa 674**).

Zmanjšano povpraševanje po delavcih in ukrepi države so vplivali na obseg izdanih, tako pa tudi na število veljavnih dovoljenj za zaposlitev in delo ter na izkoriščenost kvote izdanih delovnih dovoljenj. V letu 2009 je bilo izdanih 58.750 delovnih dovoljenj, v letu 2010 pa 40.688 delovnih dovoljenj, kar je za 18.062 delovnih dovoljenj oziroma 18,06% manj kot v letu 2009. Prav tako je bilo v letu 2010 za poklic **gradbeni delavec** izdanih **12.623** delovnih dovoljenj, kar je v primerjavi z letom 2009 za 16.931 delovnih dovoljenj manj.

V predlogu novega Zakona o zaposlovanju in delu tujcev je na novo dana možnost prekinitve postopka izdaje dovoljenja za zaposlitev in dovoljenja za delo v dveh primerih, in sicer že na podlagi obvestila pristojnega državnega organa o vložitvi pravnomočne obtožnice zoper delodajalca zaradi suma storitve kaznivega dejanja zlorabe prostitucije, spravljanja v suženjsko razmerje, trgovine z

ljudmi, kršitve temeljnih pravic delavcev, zaposlovanja na črno ali kršitev pravic iz socialnega zavarovanja, in sicer do pravomočne odločitve sodišča.

Tabela 2: Izdana delovna dovoljenja v letu 2010 za kategorije poklicev, artist/ka in gradbeni delavec

	2008	2009	2010
Poklici iz zabavnega in artist. Programa	937	678	674
Gradbeni delavec	46.568	29.554	12.623
Skupaj	47.505	30.232	13.297

Problematika delovnega izkoriščanja, ki se lahko pokaže tudi kot ena izmed oblik in namenov trgovanja z ljudmi, je v porastu. Prav tako je val kršenja delavnopravne zakonodaje v povezavi z splošno gospodarsko krizo v zadnjem obdobju zajel tudi Slovenijo. To se odraža predvsem v gradbenem sektorju. Zaradi tega se v kontekstu humanitarnih aktivnosti Slovenska Filantropija angažira in obiskuje samske domove ter sodeluje s sindikati, da bi pomagali reševati tovrstne probleme in zmanjševati pritiske na delavce.

III. Pregon kaznivih dejanj

Da bi zagotovili večjo učinkovitost pregona storilcev kaznivega dejanja trgovine z ljudmi, je treba področje boja zoper trgovino z ljudmi, poleg kaznivega dejanja trgovine z ljudmi po 113. členu KZ-1 (387.a člen KZ) in kaznivega dejanja spravljanja v suženjsko razmerje po 112. členu KZ-1 (387. člen KZ), razširiti še na z njima vsebinsko povezano kaznivo dejanje, zlorabe prostitucije po 175. členu KZ-1 (185. člen KZ). Področja, ki so s trgovino z ljudmi v nekaterih primerih zgolj povezana, obravnavamo v ločenem poglavju na koncu poročila.

Dejavnosti Policije

Tudi v letu 2010 je slovenska Policija zaznala več različnih pojavnih oblik trgovine z ljudmi. Največ obravnavanih primerov je bilo prepoznanih kot oblika spolnega izkoriščanja in izkoriščanja delovne sile. Med obravnavanimi primeri sta bili kot potencialni žrtvi trgovine z ljudmi obravnavana 2 mladoletnika. Pri zagotavljanju pomoči žrtvam trgovine z ljudmi, je policija v več primerih aktivno sodelovala z nevladnima organizacijama Slovensko Karitas in društvom Ključ.

Policija je obravnavala 3 (1 v 2009) **kazniva dejanja trgovine z ljudmi**. Kazensko je bil ovadenih 5 (1 v 2009) osumljencev. Pri tem je bilo v postopku 10 (3 v 2009) oškodovank/cev – žrtev. Poleg primerov trgovine z ljudmi, za katere je policija podala kazensko ovadbo pristojnemu tožilstvu, so bili obravnavani še 4 (1 v 2009) primeri sumov trgovine z ljudmi. Kaznivih dejanj **spravljanja v suženjsko razmerje** ni bilo obravnavanih (0 v letu 2009).

Poleg tega je Policija obravnavala 11 kaznivih dejanj **zlorabe prostitucije**. Kazensko ovadenih je bilo 16 osumljencev, identificiranih pa je bilo 17 oškodovancev – žrtev, od katerih je 8 pristalo v sodelovanje z organi odkrivanja in pregona. Na pristojno državno tožilstvo je bilo podanih 8 poročil. Pri odkrivanju in pregonu kaznivih dejanj zlorabe prostitucije je bilo ugotovljeno, da oškodovanke izvirajo predvsem iz Madžarske, Dominikanske Republike, Bolgarije, Slovaške, Slovenije in Ukrajine.

Dejavnosti državnega tožilstva

Izkazana dobra praksa prejšnjih let, da so ta kazniva dejanja z letnim načrtom dodeljena v delo za to določenim državnim tožilcem na okrožnih državnih tožilstvih in v Skupini državnih tožilcev za pregon organiziranega kriminala, se je nadaljevala tudi v letu 2010. Sodelovanje med okrožnimi tožilci in vrhovno državno tožilko, zadolženo za to področje, je bilo trajno, intenziteta pa odvisna od pravnih vprašanj, ki so se odpirala v posameznih konkretnih zadevah. Tak način dela, ob izkazani aktivnosti okrožnih državnih tožilcev, je pripeljal do pozitivnih rezultatov. Čeprav tožilstvo obravnava maloštevilne kazenske zadeve, so bili v letu 2010 uspešno zaključeni posamezni predkazenski in kazenski postopki, nekaj sodb pa je postalo pravnomočnih.

Državni tožilci okrožnih državnih tožilstev in Skupine državnih tožilcev za pregon organiziranega kriminala so v letu 2010 odločali o 4-ih novih kazenskih ovadbah zaradi **kaznivega dejanja trgovine z ljudmi zoper 5 obdolžencev**. Kazensko ovadbo zoper 1 obdolženca so zavrgli, zahtevali so opravo preiskave zoper 5 obdolžencev in zoper 6 vložili obtožne akte.

Boljše poznavanje problematike kaznivega dejanja trgovine z ljudmi ter aktivna vloga državnih tožilcev v predkazenskem in kazenskem postopku, se je odrazila tudi v skrbnejšem tehtanju kazenskih ovadb oziroma poročil policije. S slednjim je povezana odločitev, da sprožijo kazenski postopek tudi zoper obdolženca, v katerega ravnanju policija ni prepoznala elementov kaznivega dejanja trgovine z ljudmi. Kot storilci kaznivega dejanja so v enakem deležu zastopani moški in ženske, ki so v različnih razmerjih (žrtev, ki prevzame vlogo storilke v združbi s storilcem kaznivega dejanja na njeno škodo, zakonca ter mati in sin). V letu 2010 med storilci kaznivih dejanj prvič srečamo tudi policista, ki je dejanje izvršil kot sostorilec, uvedbo kazenskega postopka zoper njega pa je zahteval Specializirani oddelek.

Večji ozaveščenosti o naravi kaznivega dejanja trgovine z ljudmi kot kompleksnem pojavu pri vseh akterjih postopka gre pripisati dejstvo, da so sodišča predlogom tožilcev za odreditev pripora, ko so bili za to podani zakonski pogoji, tudi sledila.

Dvema (**2 obdolžencema**) je sodišče za kaznivi dejanji **trgovine z ljudmi** in zlorabo prostitucije, storjenima v sotorilstvu, izreklo zaporni kazni, in sicer enemu tri leta, drugemu pa eno leto in štiri mesece. Razglašena pa je bila tudi sodba s katero je sodišče **2 obdolženca** spoznalo za kriva kaznivega dejanja **spravljanja v suženjsko razmerje** ter jima izreklo pogojni obsodbi in enemu določilo kazen eno leto in šest mesecev zapora s preizkusno dobo treh let ter mu naložilo plačilo premoženjske koristi, drugemu pa določilo kazen enega leta in deset mesecev s preizkusno dobo dveh let. Državno tožilstvo do konca leta pisnega odpravka sodbe še ni prejelo in tako še ni sprejelo odločitve o vložitvi pritožbe.

Leta 2010 je postala pravnomočna sodba, ki je potrdila dvema obdolžencema izrečeno kazen za kaznivo dejanje trgovine z ljudmi, in sicer prvoobdolženemu v višini enega leta in štirih mesecev zapora, drugoobdolženemu pa dve leti zapora z določnima stranskima denarnima kaznima ter odvzemom premoženjske koristi.

Tudi v letu 2010 lahko govorimo o trendu, da se določeno število predkazenskih in kazenskih postopkov, kjer ravnanja storilcev vsebujejo elemente kaznivega dejanja trgovine z ljudmi, ne razvije v smeri pregona tega kaznivega dejanja, temveč v smeri kaznivega dejanja zlorabe prostitucije. Pomembna dejavnika, da je temu tako, sta težavno zbiranje dokazov in vprašanje identifikacije žrtev kaznivega dejanja trgovine z ljudmi. Kljub zavedanju, kako pomembno je za boj proti trgovini z ljudmi preganjati storilce prav za to kaznivo dejanje, pa se državni tožilci še vedno, čeprav v manjšem obsegu, odločajo za pregon storilcev zaradi drugih kaznivih dejanj, vsebinsko povezanih s kaznivim dejanjem trgovine z ljudmi, ker so ta lažja dokazljiva in praviloma pripeljejo do uspešnega zaključka, torej kaznovanja storilcev. Podatki tožilstva za leto 2010 namreč kažejo na to, da so državni tožilci prejeli v delo 9 ovadb zoper **12 oseb** zaradi kaznivega dejanja **zlorabe prostitucije**. Med njimi je bilo nekaj oseb, ki so bile ovadene tako za kaznivo dejanje zlorabe prostitucije kot za kaznivo dejanje trgovine z ljudmi. Zoper 3 obdolžence so bile kazenske ovadbe zavržene, zoper 4 obdolžence je bila zahtevana preiskava in zoper 4 vloženi obtožni akti. V zadevah iz prejšnjih let so bile **6-im obdolžencem** na prvi stopnji izrečene zaporne kazni, in sicer od enega leta in štirih mesecev do štirih let zapora, ob teh pa še stranske denarne kazni. V prejšnjem obdobju izrečene zaporne kazni 3 obdolžencem, pa so postale v letu 2010 pravnomočne.

V letu 2010 se je tožilstvo v predkazenskem postopku skupaj s policisti prvič srečalo s trgovino z ljudmi za namene izkoriščanja delovne sile v gradbenem sektorju. Pri tem pa se je izkazalo, da bo zakonski znak tega kaznivega dejanja, in sicer prisilno delo, v kazenskem postopku težko dokazati. Razlog za to je v tem, da je izjemno težko postaviti razmejitev med kršitvami delovnopravne zakonodaje in prisilnim delom ter zbrati dokaze, da gre v resnici za prisilno delo. Pri tem je nadvse pomembna občutljivost za temeljne pravice človeka do njegove svobode in dostojanstva.

Tabela 3: Kazenski postopki in sankcije

	2010
Kaznivost trgovine z ljudmi	
Število kazenskih postopkov za kazniva dejanja (trgovina z ljudmi; spravljanje v suženjsko razmerje; zloraba prostitucije)	(5* ; 0 ; 5*+7*) 12
Število obsodb za kazniva dejanja (trgovina z ljudmi ; spravljanje v suženjsko razmerje ; zloraba prostitucije)	(2 ; 2 ; 6) 10
Kaznivost uporabe storitev žrtve	
Število obsodb glede uporabe storitev žrtve trgovine z ljudmi	10
Sankcije in ukrepi	
Število obsodb za kaznivo dejanje trgovine z ljudmi v povezavi z odvzemom prostosti	10
Dolžina zaporne kazni v povezavi z odvzemom prostosti:	
- minimalno trajanje	1 leto 4 mesece
- maksimalno trajanje	3 leta
Število sodnih odločitev, ki so rezultirale z odvzemom premoženja	3 + stranska denarna kazen

* Pet oseb obravnavanih v postopkih trgovine z ljudmi je prav tako obravnavanih v postopkih kaznivega dejanja posredovanja pri prostituciji.

IV. Pomoč in zaščita

Projekt Oskrba žrtev trgovine z ljudmi

- **Program Krizne namestitve**

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je leta 2009 objavilo javni razpis za izbiro izvajalca za izvedbo projekta Oskrba žrtev trgovine z ljudmi - krizna namestitve v letu 2010 in v letu 2011 in sicer v višini **45.000 eur** letno. Izbrana je bila Slovenska Karitas. Projekt obsega nudenje pomoči žrtvam trgovine z ljudmi pri njihovem telesnem, psihološkem in socialnem okrevanju, ko se žrtvi zagotovi prvi in nujen umik iz njej ogrožujočih okoliščin.

V letu 2010 je Slovenska Karitas v okviru krizne namestitve obravnavala 1 osebo, kateri so nudili pomoč pri vrnitvi v domovino, materialno pomagala 3 osebam, potencialnim žrtvam trgovine z ljudmi ter pomagala 1 osebi, žrtvi trgovine z ljudmi iz leta 2006, pri informiranju in navezovanju kontaktov s pristojnimi institucijami. Skupno sta bila zagotovljena 2 oskrbna dneva.

V sklopu projekta je Slovenska Karitas pripravila informativno – preventivno zloženko za osveščanje mladih in osebja o nevarnostih in pasteh trgovine z ljudmi. V letu 2010 je bilo s strani Slovenske Karitas zagotovljeno 24-urno dežurstvo na telefonu (031-470-151), ki ga izvajajo za to usposobljeni strokovni delavci in prostovoljci-člani skupine, ter pripravljenost strokovnega delavca za svetovanje in praktično pomoč.

Posamezni primeri:

19.4.2010 sta bila vodja programa in strokovna delavka projekta s strani kontaktne osebe na policiji obveščena o morebitni namestitvi večjega števila tujih državljanek. Temu primerno so bili aktivirani vsi sodelujoči (tolmači, strokovni sodelavci idr.), vendar zaradi umika prijave, do namestitev ni prišlo.

10.06.2010 nas je na dežurni telefon poklicala oseba, državljanka Ukrajine, ki je bila kot žrtev trgovine z ljudmi pri nas v oskrbi od 13.7. do 4.8.2006. Oseba je bila vabljen na sodišče, zato je potrebovala informacije o nujnosti prihoda v Ljubljano oz. možnosti opravičila. Vzpostavljen je bil kontakt s pristojno osebo na Upravi kriminalistične policije, ki je po nadaljnjem poizvedovanju sporočila, da njena prisotnost na sodišču ni nujno potrebna.

17.8.2010 sta bila vodja programa in strokovna delavka obveščena o morebitni krizni namestitvi ene osebe ženskega spola. Do namestitve naj bi prišlo takoj, ko bi bila ugotovljena identiteta žrtve in urejeni osebni dokumenti, vendar do tega ni prišlo.

V dneh od 26.-27.8.2010 je bila v krizno namestitve na pobudo policije, sprejeta 29-letna ženska, državljanka Češke. Nudena ji je bila prva psihosocialna pomoč, materialna pomoč in pomoč pri pridobitvi njene lastnine. Kljub domnevni nosečnosti (2 meseca) zdravstvene obravnave ni želela. Nudena ji je bila pomoč pri vrnitvi v domovino ter kontakt organizacije La Strada v Pragi, ki pomaga žrtvam trgovine z ljudmi. S to organizacijo je bil navezan stik za potrebe omenjene osebe.

14.9.2010 je Slovenska Karitas iz naslova pomoči žrtvam trgovine z ljudmi in migrantom v sodelovanju z madžarskim veleposlaništvom v Sloveniji materialno pomagala tričlanski družini, potencialnim žrtvam trgovine z ljudmi, madžarskim državljanom, katerim je bila zavrnjena prošnja za azil.

Kontaktna oseba na policiji je 21.12.2010 obvestila strokovno delavko, da bodo imeli policisti postopke z lastniki nočnih lokalov in po vsej verjetnosti tudi s petimi dekletimi iz Ukrajine in Dominikanske Republike. V pripravljenosti so bili člani skupine, tolmača za ruski/ukrajinski in španski jezik ter prostovoljci za dežurstvo. Dva dni za tem je pristojni kriminalist sporočil strokovni delavki, da krizna namestitve ne bo potrebna.

V okviru programa Oskrba žrtev trgovine z ljudmi je Slovenska Karitas za sodelovanje pridobila nekaj novih prevajalcev in tolmačev tako, da je trenutno zagotovljeno prevajanje v 20 jezikov.

- **Program varne namestitve**

Ministrstvo za notranje zadeve je na podlagi javnega razpisa iz leta 2009 financiralo projekt Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – varna namestitve za leti 2010 in 2011 in sicer v višini **40.000 eur** letno.

V okviru tega projekta je Društvo Ključ v letu 2010 realiziralo dve dolgoročnejši namestitvi. Tuja državljanka je v prostorih Ključa bivala tekom celega leta, prosilec za mednarodno zaščito pa 7 mesecev. V primeru tuje državljanke je bil v letu 2010 zabeležen prvi primer namestitve žrtve, ki je pričala v kazenskem postopku in ji je bilo na osnovi tega, s strani pristojne Upravne enote, izdano dovoljenje za začasno prebivanje. Zaradi navedenih dveh dolgotrajnejših namestitev so bili dejanski stroški projekta v letu 2010 preseženi in so znašali 54.798 eur.

V omenjenih primerih je Društvo Ključ intenzivno sodelovalo s podpisniki Sporazumov o sodelovanju na področju zagotavljanja pomoči žrtvam trgovine z ljudmi, to je Ministrstvom za notranje zadeve, Policijo in Vrhovnim državnim tožilstvom. Vzpostavili smo tudi mednarodno sodelovanje z vladnimi in nevladnimi organizacijami iz izvornih držav, saj je bila izmenjava informacij za urejanje nekaterih aspektov situacije uporabnikov ključna.

V okviru projekta, ki ga financira Ministrstvo za notranje zadeve je Društvo Ključ ponatisnilo in distribuiralo informativne zloženke o trgovini z ljudmi na slovenska konzularna predstavništva v tujini. Veliko smo jih razdelili tudi mladim ter ostali širši in strokovni javnosti.

Društvo Ključ je s Policijo in Azilnim domom sodelovalo pri identifikaciji potencialnih žrtev v primerih 7 državljanek Romunije in 1 državljanke Kube. Na zaprosilo Centra za tujce je Ključ bolgarsko nevladno organizacijo prosilo za asistenco v primeru vrnitve bolgarskih državljanek v domovino.

V zvezi s prispevkom novinarke v oddaji Preverjeno dne 30.12.2010, o poroki 13-letne deklice z odraslim moškim, kjer je ljubljanski center za socialno delo ocenil, da deklica izkazuje zadostno zrelost za poroko in je posledično ni preprečil, je Društvo Ključ zoper pristojno osebo podalo kazensko ovadbo, prijavo socialni inšpekciji in prijavo protikorupcijski komisiji.

Mestna občina Ljubljana je še nadalje financirala program Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – krizne namestitve in namestitve v varnem prostoru, v okviru katerega je Društvo Ključ lahko sodelovalo tudi s svojci žrtev in se vključevalo v iskanje pogrešanih oseb, imelo možnost kratkoročnih - kriznih namestitev žrtev, zagotavljalo supervizijo za zaposlene in realiziralo serijo predavanj ter akcij osveščanja mladih o pasteh trgovine z ljudmi.

Tabela 4: Žrtve trgovine z ljudmi*

	2010			
	Ženske	Moški	Otroci	Skupaj
Identifikacija žrtev				
Število identificiranih žrtev v letu	31	1	1	33
Oblike izkoriščanja identificiranih žrtev:				
- spolne zlorabe	31		1	32
- prisilno delo ali storitve		1		1
- suženjstvo ali suženjstvu podobna stanja				
- služabništvo				
- odstranitev organov				
- drugo				
Število oseb za katere pooblaščen organi utemeljeno sumijo, da so žrtve:				
- trgovine z ljudmi na nacionalni ravni				
- trgovine z ljudmi na nadnacionalni ravni	8			8
Pomoč žrtvam				
Število žrtev trgovine z ljudmi, ki so dobile kakršnokoli pomoč	13	3	1	17
Število žrtev trgovine z ljudmi, ki so zavrnile ponujeno pomoč	7		1	8
Število zatočišč za žrtve trgovine z ljudmi v Sloveniji				3
Skupno število mest v zatočiščih za žrtve trgovine z ljudmi				18
Število žrtev trgovine z ljudmi, ki so bile nameščene v zatočiščih				2

Obdobje okrevanja in razmisleka				
Število žrtev (vključujoč tiste, za katere obstajajo utemeljeni razlogi za domnevo, da so žrtve) katerim je odobreno "obdobje okrevanja in razmisleka"	1	1		2
Dovoljenje za prebivanje				
Število žrtev trgovine z ljudmi, ki jim je izdano dovoljenje za prebivanje:				
- zaradi osebnih okoliščin				
- zaradi sodelovanja s pooblaščenimi organi pri preiskavi ali v kazenskem postopku	1			1
Odškodnina in pravna sredstva				
Število žrtev trgovine z ljudmi, ki so dobili odškodnino				
Dodeljena odškodnina:				
- minimalni iznos dodeljen žrtvam (v evrih):				
- maksimalni iznos dodeljen žrtvam (v evrih):				
Vrnitev v matično državo in vrnitev žrtev				
Število v Slovenijo vrnjenih žrtev trgovine z ljudmi				
Število žrtev trgovine z ljudmi, ki so bile vrnjene iz Slovenije v druge države	4			4

* Podatki o žrtvah trgovine z ljudmi so podatki prepoznanih žrtev v civilni sferi in se v neznatnem delu prekrivajo z identifikacijo oškodovank/cev – žrtev trgovine z ljudmi v kazenskem postopku

Tabela 5: Število žrtev glede na državo izvora

Število žrtev, ki izvirajo iz	2010
Bosna in Hercegovina	1
Bolgarija	2
Češka Republika	3
Madžarska	9
Romunija	1
Slovaška Republika	3
Slovenija	2
Ukrajina	4
Gana	1
Dominikanska Republika	6
Kazahstan	1
SKUPAJ	33

Projekt PATS

Ministrstvo za notranje zadeve je dne 17. 11. 2010 z izvajalcem Jezuitsko združenje za begunce Slovenije sklenilo pogodbo, št. C1711-10-460258, o izvajanju programa »Uvajanje mehanizmov za prepoznavanje, pomoč in zaščito žrtev trgovine z ljudmi in/ali spolnega nasilja v postopkih priznanja mednarodne zaščite v Sloveniji - PATS« za obdobje dveh let. Pogodba je začela veljati z dnem 1. 12. 2010.

Programa PATS je preventivne narave, katerega izključni namen je osveščanje predvsem rizičnih skupin prosilcev za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji o problematiki trgovine z ljudmi. Ciljna populacija so vsi novo prispeli prosilci za mednarodno zaščito, predvsem pa mladoletniki brez spremstva in samske ženske. Informativni razgovori se opravljajo v uporabniku razumljivem jeziku, za kar izvajalec uporabi ustreznega tolmača.

Na podlagi pogodbe, izvajalec projekta poskrbi za stalno pripravljenost, s katero se zagotovi izvedba informativnega razgovora. Ker je bilo v pogodbi najprej opredeljeno, da se mora zagotoviti razgovor v roku 12 ur po prejemu obvestila s strani naročnika in se je to izkazalo kot težava pri zagotavljanju tolmačev, je izvajalec dne 21. 12. 2010 podal predlog k spremembi pogodbe in sicer, da se ta čas podaljša na 36 ur. Ta predlog je bil izvajalcu odobren v letu 2011. V mesecu decembru 2010 je bilo tako opravljenih 10 informativnih razgovorov.

V tem obdobju je Azilni dom na pobudo izvajalca v štirih primerih sklical sestanek skupine, ki je bila ustanovljena na podlagi sporazuma SNNS (standardni operativni postopki za preprečevanje nasilja po spolu in spolnega nasilja). Izvajalci projekta so namreč v štirih informativnih razgovorih zaznali, da bi uporabnik lahko bil potencialna žrtev trgovine z ljudmi. S temi osebami so bili naknadno opravljeni še dodatni razgovori, vendar se je v dveh primerih ugotovilo, da uporabnika nista bila žrtvi trgovine z ljudmi, v dveh primerih pa sta bila uporabnika žrtvi v matični državi v Azilnem domu pa se počutita varna, zato nadaljnji ukrepi niso bili potrebni.

(Re)integracija žrtev trgovine z ljudmi

V okviru programa je društvo Ključ še nadalje nudilo asistenco 23 letni žrtvi trgovine z ljudmi, ki je v varnem prostoru Ključa skupaj z mamo in otrokom bivala do leta 2008. Ker gre za osebe brez ugotovljenega državljanstva, je bila pomoč društva pri urejanju osebnih izkaznic, davčnih števil, odprtje bančnega računa, možnost prijave na Zavodu za zaposlovanje in pristojnem centru za socialno delo poseben izziv, ki je v nekaterih primerih zahteval celo prilagoditve računalniških programov in evidenc za specifične primere, veliko potrpljenja, neprestanega spremljanja uporabnic v ustanove ter intenzivnega sodelovanja z vsemi vpletenimi akterji.

V okviru projekta sta oba uporabnika, nameščena v varnem prostoru, lahko brezplačno obiskovala tečaj učenja slovenskega jezika, katerega izvajalec je Cene Štupar – center za permanentno izobraževanje. Uporabnik programa se je uspešno in brezplačno vključil v srednješolski izobraževalni program Britanske mednarodne šole v Ljubljani, uporabnica pa je imela možnost delovne rehabilitacije v enem izmed frizerskih salonov, v okviru katere je za opravljeno delo prejela tudi denarno nagrado.

Tudi v primeru projekta (Re)integracije se je mednarodno sodelovanje izkazalo za ključni element urejanja socialne situacije oseb v programu, kot tudi za njihovo psihosocialno okrevanje. Potrebno je bilo vzpostaviti stik z matičnimi družinami in pomembnimi drugimi osebami, bankami in drugimi v primeru vračanja dolga, lokalnimi vladnimi in nevladnimi organizacijami, ki so pomagale pri pridobitvi dokumentov, potrdil, spričeval in so poročale o trenutnih okoliščinah v lokalnem naselju oziroma področju, kjer sta osebi predhodno bivali. Društvo Ključ v programu (Re)integracije prav tako intenzivno sodeluje s partnerji in partnerkami uporabnikov ter posamezniki, posameznicami in družinami, ki na različne načine želijo pomagati uporabnikom in uporabnicam Ključa pri reševanju njihove življenjske situacije.

V. Sodelovanje v regionalnih in mednarodnih organizacijah

Ministrstvo za zunanje zadeve je ob pregledu stanja človekovih pravic v okviru Univerzalnega periodičnega pregleda, februarja 2010 prejela 19 priporočil s področja trgovine z ljudmi in vsa priporočila tudi sprejela.

Ameriški State Department je v letnem poročilu o stanju na področju trgovine z ljudmi v vseh državah sveta, glede na izpolnjevanje kriterijev za leto 2010, Slovenijo ponovno uvrstil v 1. skupino držav, ki dosegajo najvišje standarde v boju proti trgovini z ljudmi. V tem kontekstu je nacionalni koordinator redno vzdrževal stike z veleposlaništvom ZDA v Sloveniji in usklajeval vsebino poročanja.

V Generalni skupščini OZN je bil avgusta 2010 sprejet Globalni akcijski načrt za boj proti trgovini z ljudmi, ki krepi implementacijo obstoječih elementov in promovira univerzalno ratifikacijo Konvencije OZN proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu in njenega Protokola za preprečevanje, zatiranje in kaznovanje trgovine z ljudmi, zlasti z ženskami in otroci. Globalni akcijski načrt bo lahko služil državam članicam OZN v pomoč pri krepitvi nacionalnih zavez na področju boja proti trgovini z ljudmi. Hkrati je bil ustanovljen poseben Skrbniški sklad OZN za žrtve trgovine z ljudmi, v katerega sta doslej od držav članic EU prispevali zgolj Avstrija in Luksemburg.

Regionalna ministrska konferenca "Brdo proces"

Na pobudo Ministrstva za notranje zadeve je bila trgovina z ljudmi ena izmed osrednjih tematik že desete Regionalne ministrske konference o nezakonitih migracijah, organiziranem kriminalu, korupciji in terorizmu, ki je potekala 20. oktobra 2010 na Brdu pri Kranju. Notranji ministri t.i. Brdo procesa so podprli učinkovitejše ukrepanje na področju preiskovanja in pregona kaznivih dejanj trgovine z ljudmi, prav tako pa so podprli tudi redna srečanja neformalne mreže nacionalnih koordinatorjev regije JVE. Gradiva s predlaganimi rešitvami in potrebnim materialom za obravnavo te tematike na ministrskem dogodku je pripravil nacionalni koordinator, ki se je konference tudi udeležil. Dogodka sta se na povabilo ministrstva za notranje zadeve udeležila tudi predstavnik Slovenske Karitas in predstavnica društva Ključ.

Z uvrstitvijo te tematike na regionalno ministrsko konferenco je bil dosežen namen, da se s strani notranjih ministrov doseže podpora projektu, s katerim je Slovenija kandidirala na razpis dodeljevanja evropskih sredstev. Ministrstvo za notranje zadeve je pri tem izhajalo iz predpostavke, da potreba za **učinkovitejši pregon** storilcev kaznivih dejanj, kot tudi odkrivanje novih pojavnih oblik trgovine z ljudmi temelji na dejstvu, da je to ena izmed izstopajočih oblik ogroženosti v regiji JV Evrope in da je potrebno usmerjati preiskave tudi na področje sekundarne kriminalitete, kot je spremljanje finančnih tokov, pranje denarja, korupcije ipd. Zaradi tega se je k problematiki trgovine z ljudmi pristopilo z novimi pobudami, ki bi predvsem s pomočjo ustanavljanja skupnih preiskovalnih skupin (JIT's) omogočile učinkovitejše ukrepanje. Tako je Ministrstvo za notranje zadeve v prvi polovici leta 2010 pripravilo in v okviru razpisa ISEC FPA 2010 prijavilo projekt "Vzpostavljanje pogojev za ustanavljanje skupnih preiskovalnih skupin (JIT) za potrebe boja proti trgovini z ljudmi v državah JV Evrope«. Sam projekt je osredotočen na vzpostavitev t.i. strateških aktivnosti, ki bi v osnovi nudile potrebno logistično platformo nadaljnjemu operativnemu delovanju. Projekt je bil odobren, nadaljnje aktivnosti pa se bodo odvijale v letih 2011 in 2012.

Druge mednarodne dejavnosti

Poleg oblikovanja nacionalne politike glede reševanja problematike trgovine z ljudmi, nacionalni koordinator zastopa stališča in predstavlja dobre prakse na večini mednarodnih forumov. Ker je omenjena problematika v porastu, so načrti in ambicije precejšnji. V nadaljevanju so navedeni ključni mednarodni dogodki v letu 2010, ki se jih je udeležil nacionalni koordinator:

- februarja 2010 je v Budvi na pobudo Črne gore potekalo srečanje nacionalnih koordinatorjev za boj proti trgovini z ljudmi iz regije Z Balkana. Srečanje je bilo prvo po dolgotrajnejšem zatišju na tem področju v regiji. To je tudi razlog, da je Slovenija razvila pobudo za formalizacijo in vsebinsko pripravo tovrstnih srečanj. Ta predlog se je v nadaljevanju oblikoval na ministrskem srečanju Brdo procesa;
- 5. marca je bila v okviru španskega predsedovanja EU organizirana konferenca v Madridu na temo trgovina z otroci in delovno izkoriščanje;

- Svet Evrope je 31. marca v Strasbourgu organiziral sestanek namenjen pripravi statističnih kazalcev v okviru izvajanja določb konvencije SE o ukrepanju proti trgovini z ljudmi. Na osnovi tega je bil ta model sprejet tudi za nadaljnja poročanja o pojavnih oblikah trgovine z ljudmi v Sloveniji;
- vsakoletna konferenca OVSE je potekala 17. in 18. junija in sicer na temo služabništvo. Ob tej priložnosti je bila izdana obširna vsebinska brošura;
- 16. decembra je v Bruslju potekalo redno srečanje neformalne mreže poročevalcev s področja trgovine z ljudmi v okviru EU.

Nacionalni koordinator je tudi redni član skupine strokovnjakov pri Evropski komisiji (Sklep Komisije 2008/604/EC), ki z opcijskimi mnenji so-kreira politiko boja proti trgovini z ljudmi na EU ravni. V tej vlogi se je leta 2010 udeležil treh sestankov skupine strokovnjakov pri EK.

8. septembra 2010 je v prostorih Ministrstva za notranje zadeve potekalo srečanje ministrice za notranje zadeve z neodvisno mednarodno svetovalko za boj proti trgovini z ljudmi, dr. Helgo Konrad, z Avstrijskega inštituta za mednarodno politiko. Namen obiska dr. Konradove je bila predstavitev regionalne pobude Avstrije na temo »Okrepitev zunanje dimenzije in partnerstva v preprečevanju in boju zoper trgovino z ženskami v EU in v tretjih državah«. Prav tako se je dr. Konradova sestala s predstavniki Društva Ključ. Ministrskega srečanja v Avstriji so se nato udeležili ga Tanja Salecl, direktorica urada za enake možnosti, ga. Violeta Neubauer in predstavniki slovenskega veleposlaništva na Dunaju.

Nacionalni koordinator in predstavnik Policije sta se udeležila zaključne konference projekta Vzpostavljanja mehanizmov za preprečevanje trgovine z ljudmi z namenom izkoriščanja dela, ki sta ga v Zagrebu organizirala Urad za človekove pravice R Hrvaške ter ICMPD. Na konferenci sta izrazila interes za sodelovanje v tovrstnem projektu izobraževanja s področja delovnega izkoriščanja.

Predstavniki Ministrstva za pravosodje je dne 23.11.2010 delegaciji Ministrstva za pravosodje Ukrajine, ki je izvajala študijski obisk na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, predstavil priprave na ratifikacijo, postopek ratifikacije ter implementacijo Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi, katero je Državni zbor RS ratificiral z zakonom dne 15. julija 2009.

V okviru mednarodnega sodelovanja je policija sodelovala v mednarodnih policijskih organizacijah Interpol, Europol in še posebej aktivno s SECI Centrom pri pripravi rednega letnega poročila s področja trgovine z ljudmi na območju Balkana. Policija aktivno sodeluje tudi pri pripravi kriterijev za identificiranje žrtev trgovine z ljudmi na zunanjih mejah EU, ki jih pripravlja agencija FRONTEX. Aktivno sodeluje tudi pri pripravi priročnika za usposabljanje mejnih policistov na temo odkrivanja žrtev trgovine z ljudmi na zunanjih mejah EU.

V okviru preprečevanja trgovine z ljudmi in nedovoljenih migracij, je bila na podlagi aktivnosti sprejetih v letu 2009 izvedena skupna preiskava s pristojno preiskovalno enoto za preprečevanje trgovine z ljudmi v R Moldaviji ter jo uspešno zaključili. V R Moldaviji sta bili razkriti dve kriminalni združbi, v R Sloveniji pa osumljenec, ki je kot član združbe za potrebe migracij oziroma tihotapstva žrtev izdeloval ponarejene dokumente.

Predstavniki policije se je udeležil seminarja s področja delovnega izkoriščanja v povezavi s trgovino z ljudmi. Seminar je potekal februarja 2010 na Nizozemskem in sicer pod organizacijo tamkajšnje preiskovalne skupine s področja trgovine z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja.

Slovenska Karitas je pri svojem rednem delu razvijala in vzdrževala mednarodno sodelovanje s sorodnimi organizacijami v tujini (predstavništva Caritas Europa in Caritas Internationalis, IOM-International Organization of Migration, Coatnet, Lastrada...).

Za leto 2010 je Ministrstvo za zunanje zadeve pogodbeno zavezalo SLOGA-o, da izvede postopke, ki bodo omogočili predstavnikom slovenskih nevladnih organizacij s področja boja proti trgovini z ljudmi udeležbo na relevantnih konferencah v tujini v višini do 2.500 EUR. SLOGA poroča, da je iz te rezervacije uspela porabiti nekaj manj kot 600 EUR in sicer je pokrila račune Društvu Ključ za udeležbo na mednarodni konferenci na Dunaju na temo problematike trgovine z ljudmi v JV Evropi. Interesa drugih nevladnih organizacij, kljub pozivom platforme in sporočilom o možnostih, v letu 2010 ni bilo.

VI. Področja, povezana s problematiko trgovine z ljudmi

Kot je bilo v poglavju III. Pregon kaznivih dejanj trgovine z ljudmi izpostavljeno, se s problematiko trgovine z ljudmi prepletajo in vsebinsko povezujejo tudi nekatera druga področja. Po oceni MDS se kot taka lahko v ta segment uvrščajo področja kaznivih dejanj otroške internetne pornografije, ilegalne migracije, nasilje nad otroci ter problematika delovnega izkoriščanja. Tematike sicer vsebinsko ne spadajo v ožjo opredelitev trgovine z ljudmi, se pa nanjo posredno navezujejo. V tem kontekstu so bili pripravljene številni prispevki in odgovori na vprašalnike različnih mednarodnih organizacij v okviru izvajanja določb mednarodnih konvencij, katerih vsebine se bolj ali manj navezujejo na temo trgovine z ljudmi. Na osnovi navedenega so v nadaljevanju na kratko povzete ključne informacije tovrstnih tematik za leto 2010.

Prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države

Področje nelegalnega prehajanja državne meje je bilo v preteklosti bistveno bolj zaznamovano s številom obravnavanih primerov, prav tako se je v večji meri prepletalo s kaznivim dejanjem trgovine z ljudmi. Razlog je bil v tem, da so bile v preteklosti žrtve trgovine z ljudmi pogosteje zatečene kot ilegalni prebežniki, kar pa ni več primer v današnjem obdobju. Tako je bilo s strani Policije v letu 2010 obravnavanih 361 kaznivih dejanj ter kazensko ovadenih 547 osumljencev. Na pristojna državna tožilstva pa je bilo podanih 20 poročil.

Otroška internetna pornografija in problematika, povezana s trgovino z otroki

V letu 2010 so okrožna državna tožilstva prejela kazenske ovadbe zoper 18 storilcev kaznivega dejanja prikazovanja, izdelave, posesti in posredovanja pornografskega gradiva po 176. členu KZ-1. Izmed ovadenih je bila ena storilka ovadena še za kaznivo dejanje spolnega napada na osebo mlajšo od 15 let po 173. členu KZ-1.

Zoper 4 obdolžence so tožilci kazenske ovadbe zavrgli, zoper 5 obdolžencev pa so zahtevali preiskavo. Na predlog državnega tožilca je preiskovalni sodnik zoper 1 obdolženca odredil pripor zaradi ponovitvene nevarnosti (3. točka prvega odstavka 201. člena ZKP). Po vložitvi obtožbe je sodišče pripor odpravilo, z obrazložitvijo, da ni podano sorazmerje med težo kaznivega dejanja in predpisano kaznijo ter posegom v obdolženčevo pravico do svobode.

Zoper 7 obdolžencev so bile vložene obtožbe. Med njimi velja izpostaviti kazensko zadevo, v kateri je bilo v letu 2010 ob 744 kolažih in 15 slikah s pornografsko vsebino, ki vključuje mladoletne osebe in njihove realistične podobe, še 977 zgoščenk (CD in DVD) ter 26 videoposnetkov z enako vsebino.

Ob obravnavi zadev se je izkazalo, da bo zakonski znak tega kaznivega dejanja, »ki vključuje mladoletne osebe ali njihove realistične podobe«, v kazenskem postopku težko dokazati. Nadaljnjo težavo pri dokazovanju predstavlja tudi okoliščina, ko ugotovljen IP naslov uporabnika internetnih storitev pripada gospodarski družbi.

Tudi v letu 2010 se je uspešno nadaljevalo mednarodno sodelovanje pri pregonu in odkrivanju tega kaznivega dejanja. Tako je v enem primeru stekel predkazenski postopek potem, ko je bil Interpol Ljubljana obveščen preko luksemburških varnostnih organov, v okviru večletne mednarodne operacije Santiago pa je bila zoper enega od obdolžencev tudi vložena obtožba.

V letu 2010 je bila le 1 storilcu izrečena kazenska sankcija, in sicer pogojna obsodba, zoper katero je državni tožilec, ki se ni strinjal s pogojno obsodbo, vložil pritožbo in predlagal izrek zaporne kazni, vendar je pritožbeno sodišče njegovo pritožbo zavrnilo in potrdilo sodbo sodišča prve stopnje.

Skrbnišva za otroke brez spremstva

Tako kot prejšnja leta je Slovenska filantropija tudi v letu 2010 redno zagotavljala skrbnike otrokom brez spremstva v postopkih pridobitve mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji, v postopkih, v katerih

so bili obravnavani kot nelegalni migranti in tudi po pridobitvi mednarodne zaščite. Skrbništva so opravljali prostovoljci in zaposleni Slovenske filantropije. Poleg opravljanja skrbništev za posebni primer, ki so vezana predvsem na skrb za otrokove največje koristi v različnih postopkih, je Slovenska filantropija izvajala tudi različne oblike pomoči otrokom brez spremstva: učenje slovenskega jezika, pomoč pri učenju, organizacija družabnih, kulturnih in športnih aktivnosti, obiskov in izletov. Skrbniki so v pogovorih z otroki brez spremstva posvečali posebno pozornost morebitnemu pojavu trgovine z ljudmi.

Slovenska filantropija je v letu 2010 opravljala skrbništva za posebni primer za skupno 46 otrok brez spremstva. Največ otrok je prišlo iz Afganistana (22), sledijo Palestina (8), Nigerija (3), Albanija, Alžirija, Bosna in Hercegovina in Tunizija (2) ter Eritreja, Kosovo, Srbija, Sudan, Somalija (1). Med njimi je bilo 41 dečkov in 5 deklic, največ je bilo starih 17 let (21 otrok), sledijo 16 letniki (14 otrok), 15 letniki (7 otrok), 14 letniki (3 otroci) in 1 13 letnik.

V 41 primerih je bilo skrbništva otrokom brez spremstva za posebni primer opravljeno v postopku za pridobitev mednarodne zaščite, med temi so 3 otroci Azilni dom zapustili pred podajo vloge za mednarodno zaščito, 9 otrokom pa je bil izdan sklep o vračanju na Hrvaško. V 20 primerih je bilo skrbništvo za posebni primer (za ureditev situacije otrok brez spremstva v Sloveniji) opravljeno za otroke nastanjene v Centru za tujce v Postojni. Od tega je 15 otrok zaprosilo za mednarodno zaščito. 3 otroci za katere se je opravljalo skrbništva za posebni primer so se vrnil v matično državo, 1 pa si je uredil državljanstvo v RS. 1 otrok je bil iz Centra za tujce vrnjen na Hrvaško. V primerih 2 otrok brez spremstva s statusom subsidiarne zaščite v Republiki Sloveniji sta sodelavki Slovenske filantropije opravljali skrbništvo nad mladoletnikom.

Kot je razvidno iz statistik, so se tudi v letu 2010 v večini primerov opravljala skrbništva v primeru fantov v starosti med 14 in 18 letom. Noben otrok za katerega se je opravljalo skrbništvo ni bil prepoznan kot žrtev trgovine z ljudmi. V primeru ene deklice je bil zaznan velik sum na trgovino z ljudmi. Deklica je v Sloveniji zaprosila za mednarodno zaščito in bila tudi informirana o potencialni nevarnosti trgovine z ljudmi, v okviru projekta PATS, vendar se ni prepoznala kot žrtev. Slovenijo je kmalu zapustila. Trend večjega števila otrok, ki so prihajali iz Afganistana se je nadaljeval tudi v letu 2010.

Še naprej se kaže potreba po zagotavljanju posebnih nastanitev za vse skupine otrok brez spremstva, kjer bi bila zagotovljena celodnevna strokovna obravnava, potrebna varnost in ustrezni psihosocialni programi, prilagojeni njihovim potrebam. Dejstvo, da še vedno veliko otrok brez spremstva, nastanjenih v Azilnem domu, izgine neznano kam, je zelo zaskrbljujoče, predvsem s stališča, da so lahek plen trgovcev z ljudmi.

Zaključek

Področje boja proti trgovini z ljudmi oziroma preprečevanje trgovine z ljudmi je bilo v Republiki Sloveniji zaznamovano z neformalno ustanovitvijo MDS in imenovanjem nacionalnega koordinatorja leta 2002. MDS je primarno to področje tudi razvijala, kar je možno razbrati skozi zgodovino nastajajočih dokumentov, letnih poročil, akcijskih načrtov ter seveda zakonodaje in politik delovanja.

Razvoj področja boja proti trgovini z ljudmi oziroma preprečevanje trgovine z ljudmi je po mnenju MDS možno razvrstiti na tri obdobja in sicer obdobje vzpostavljanja področja oz. opredelitve pojava, obdobje implementacije in obdobje krepitve delovanja sistema boja proti trgovini z ljudmi, ki se začneja z letom 2010.

Glede na dejstvo, da smo v obdobju implementacije postavili vzdržan sistem boja proti trgovini z ljudmi, je bilo leto 2010 zaznamovano z rezultati obsodb, ki so v večji meri odsevali pregon teh dejanj iz preteklih let. Premiki so bili storjeni tudi v smeri učinkovitejše pomoči žrtvam trgovine z ljudmi, kar se je pokazalo tudi s prvo namestitvijo žrtve v varnem prostoru, ki je sodelovala kot priča v kazenskem postopku in ji je bil tudi na osnovi tega skladno z veljavno slovensko zakonodajo, dodeljen status začasnega prebivanja v RS.

Rezultati ustaljene in kontinuirane politike na področju preventivnih dejavnosti so se v glavnem kazali tudi na področju preventive. V tem smislu so se nadaljevale aktivnosti osveščanja tako ciljne kot širše javnosti ter izobraževanja in usposabljanja stroke. Slednje predvsem v smislu zaznave novih trendov in pojavnih oblik trgovine z ljudmi, ki so bile v letu 2010 zaznamovane z različnimi oblikami izkoriščanja delovne sile.

Ker pa trgovina z ljudmi prerašča koncept nacionalne države in predstavlja izziv meddržavnemu in medinstitucionalnemu sodelovanju, je bilo veliko energije vložene v iskanje učinkovitejših ukrepov, ki bi trgovino z ljudmi zajezili v celotni regiji JVE. Slovenija je tako v minulem letu nastavila dvoje aktivnosti, ki temeljita na vzpostavljanju sistema ustanavljanja skupnih preiskovalnih enot (mednarodni projekt v regiji JVE, katerega nosilec je Slovenija) in sistema neformalne mreže nacionalnih koordinatorjev regije JVE (pobudnik je prav tako Slovenija). Oba projekta sta v izvedbeni fazi zato bodo rezultatih vidni v sledečih poročilih MDS.